EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 22.10.2010
COM(2010) 588 konč.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

O RAZVOJU VIZUMSKEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA (VIS) V LETU 2009
(predloženo v skladu z obveznostjo iz člena 6 Odločbe Sveta 2004/512/ES)

Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o razvoju vizumskega informacijskega sistema (VIS)

Poročilo o napredku med januarjem in decembrom 2009
(COM(2010) 588 konč.)

KAZALO

1. Uvod ... 3
2. Napredek v obdobju pregleda ... 3
2.1 Razvoj centralnega sistema – tehnični rezultati ... 3
2.2 Razvoj sistema za ujemanje biometričnih podatkov (BMS) ... 4
2.3 Priprava lokacij in omrežje ... 4
2.4 Načrtovanje držav članic na nacionalni ravni ... 4
2.5 Sprememba časovnega načrta za sistem VIS ... 5
2.6 Uvedba sistema VIS na konzularnih predstavništvih in zunanjih mejnih prehodih ... 6
3. Vodenje projekta ... 7
3.1 Pravni okvir za sistem VIS ... 7
3.2 Projektno vodenje s strani Komisije ... 8
3.2.1 Načrtovanje in proračun ... 8
3.2.2 Obvladovanje tveganja ... 8
3.2.3 Upravni odbor projekta ... 9
3.3 Skupina Prijatelji sistema VIS ... 9
4. Sklepna ugotovitev ... 10
5. Priloga: Delovne skupine za sistem VIS ... 11
5.1 Odbor za SISVIS ... 11
5.2 Sestanki vodij nacionalnih projektov sistema VIS ... 11
5.3 Upravni odbor za spremembe ... 11
5.4 Svetovalna skupina za preskuse (TAG) ... 11
5.5 Skupina izvedencev za VIS Mail ... 11

1. UVOD

Komisija v skladu s členom 6 Odločbe Sveta z dne 8. junija 2004 o vzpostavitvi vizumskega informacijskega sistema (VIS) (2004/512/ES)[1] Svetu in Evropskemu parlamentu podaja šesto poročilo o napredku pri razvoju vizumskega informacijskega sistema (VIS)[2]. Poročilo obsega dejavnosti, ki jih je Komisija izvedla med januarjem in decembrom 2009.

Glede preskusa skladnosti z državami članicami in razvoja večine nacionalnih sistemov je projekt VIS potekal nemoteno. Do konca leta 2009 je preskus skladnosti s 100-odstotno uspešnostjo zaključilo 22 od 25 držav, pridruženih Schengenskemu sporazumu. Preskuse skladnosti mora pred zaključno fazo preskusov v letu 2010 opraviti le še nekaj držav članic.

Vendar so se preskusi v letu 2009, povezani s projektom VIS na centralni ravni, izkazali za zahtevne. Tehnični razvoj sistema VIS in sistema za ujemanje biometričnih podatkov (BMS) je aprila 2009 prešel v drugo od štirih faz preskusa – preskus sistemskih rešitev (SST). Glavni izvajalec za razvoj sistema ni izpolnil izhodnih meril za prvi poskus izvedbe preskusa, kar je privedlo do drugega in tretjega preskusa v obdobju poročanja. Zamuda pri preskusu sistemskih rešitev je vplivala na začetek naslednjih faz preskusa, ki vključujejo države članice.

Hkrati so na spremembo časovnega načrta projekta vplivali tudi drugi dejavniki, vključno z veliko zamudo vsaj ene države članice na nacionalni ravni. Ciljni datum za začetek delovanja sistema VIS decembra 2009 zato ni mogel več veljati.

Po predstavitvi skupini „Prijatelji sistema VIS“ in Strateškemu odboru za meje, priseljevanje in azil (SCIFA) novembra 2009 je bil 30. novembra 2009 Svetu za pravosodje in notranje zadeve predstavljen naslednji novi splošni časovni načrt:

- začetek preskusa operativnega sistema (OST) – februar 2010;
- preskus ustreznosti začasnega sistema (PSAT) – september 2010;
- preskus pripravljenosti centralnega sistema – oktober 2010;
- začetek delovanja sistema VIS – december 2010.

2. NAPREDEK V OBDOBJU PREGLEDA

2.1 Razvoj centralnega sistema – tehnični rezultati

Na podlagi sporazuma, sprejetega decembra 2008, o izvajanju štirih funkcionalnih sprememb, ki so jih zahtevale države članice, je bilo treba posodobiti kontrolni dokument vmesnika (ICD) in podrobne tehnične specifikacije (DTS). Končna različica ICD 1.82 je bila sprejeta marca 2009. To so tehnične specifikacije, ki jih države članice uporabljajo za razvoj lastnih nacionalnih sistemov, da se bodo lahko povezale s sistemom VIS. Podrobne tehnične specifikacije so bile dokončno oblikovane, vendar so lahko formalno sprejete šele, ko bodo

[1] UL L 213, 15.6.2004, str. 5.

[2] Za peto poročilo glej Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o razvoju vizumskega informacijskega sistema (VIS) v letu 2008, COM(2009) 473 konč., 15.9.2009.

razrešena odprta varnostna vprašanja, kar je načrtovano za sredino leta 2010. CD simulator je bil večkrat posodobljen, nazadnje septembra.

2.2 Razvoj sistema za ujemanje biometričnih podatkov (BMS)

Sistem za ujemanje biometričnih podatkov, ki bo sistemu VIS zagotavljal storitve ujemanja prstnih odtisov, je bil večinoma uveden v skladu z načrtom projekta med obdobjem poročanja, preskus sistemskih rešitev za BMS pa je bil uspešno izveden marca 2009. Od takrat je sistem brez kakršnih koli težav podpiral preskus sistemskih rešitev sistema VIS med preskušanjem lastnega operativnega sistema, in sicer do novembra, ko so se pojavile nekatere operativne težave. Te so vključevale zamudo pri postopku prehoda sistema za ujemanje biometričnih podatkov med preskusi za nadomestni način delovanja sistema VIS, težave z zbirko podatkov podjetja Oracle in težave pri izvajanju prenosov sistema za ujemanje biometričnih podatkov. Ugotovljeni so bili temeljni vzroki za vsako težavo in skupaj z uvedenimi rešitvami predloženi državam članicam. Države članice so pri napravah za odčitavanje prstnih odtisov še naprej uporabljale pakete programske opreme, ki so jih prejele od glavnega izvajalca za razvoj sistema za ujemanje biometričnih podatkov, pri uvedbi nacionalnih biometričnih podatkov pa spletni portal sistema za ujemanje biometričnih podatkov.

Po razpravah v odboru za SISVIS (sestava VIS) je Komisija oktobra 2009 sprejela Odločbo[3] o določitvi zahtev za ločljivost in uporabo prstnih odtisov za biometrično identifikacijo in preverjanje v vizumskem informacijskem sistemu.

2.3 Priprava lokacij in omrežje

V letu 2009 je bilo osebje v centralni enoti in pomožni centralni enoti v Strasbourgu oziroma Salzburgu deležno usposabljanja o uporabi in vzdrževanju opreme sistema VIS.

Omrežje je bilo v letu 2009 še vedno nameščeno v samo dveh državah članicah. V letu 2009 sta bila glavna projekta glede omrežja zagotavljanje delovanja „mehanizma za nadomestni način delovanja“ z glavne na pomožno lokacijo in vzpostavitev posredovalnika elektronske pošte za sistem VIS. Ta mehanizem je potreben v primeru, če odpove nacionalni sistem, da operacije začasno prevzame sistem za nadomestni način delovanja. Postavitev omrežja na glavni lokaciji in treh pomožnih lokacijah v državah članicah je bila dokončana med marcem in julijem. „Vaja za preverjanje nadomestnega načina delovanja“ je bila do oktobra uspešno zaključena v petih državah članicah. V devetih drugih državah članicah je bilo treba primerno tehnično rešitev še določiti. Za države članice, ki želijo izvesti to rešitev, se bo vaja nadaljevala.

2.4 Načrtovanje držav članic na nacionalni ravni

Poleg razpoložljivosti centralnega sistema VIS je operativnost sistema odvisna predvsem od napredka nacionalnih projektov. Napredek se med državami članicami razlikuje zaradi različnih okoliščin na nacionalni ravni.

S pomočjo mehanizma za mesečno poročanje, razvitega v okviru skupine Prijatelji sistema VIS (glej točko 3.2.4), je večina držav članic dosledno poročala, da napreduje po načrtu za dosego ciljnih mejnikov. V poročilih je bilo očitno, da so imele številne države članice težave

[3] Odločba Komisije z dne 9. oktobra 2009 o določitvi zahtev za ločljivost in uporabo prstnih odtisov za biometrično identifikacijo in preverjanje v vizumskem informacijskem sistemu (UL L 270, 15.10.2009).

pri razvoju svojih nacionalnih sistemov. Kljub temu je večina držav članic uspešno opravila preskus skladnosti ter je bila pripravljena za začetek preskusa operativnega sistema in preskusa ustreznosti začasnega sistema. Do konca obdobja poročanja je 22[4] od 25 sedanjih držav članic in držav, pridruženih Schengenskemu sporazumu, opravilo preskus skladnosti, kakor je bilo prvotno načrtovano.

Leta 2009 je FRONTEX strokovnjake držav članic povabil v Varšavo, da bi sodelovali na več delavnicah, povezanih s sistemom VIS. Teh delavnic so se udeležili predstavniki 26 držav članic in držav, pridruženih Schengenskemu sporazumu, namenjene pa so bile pomoči pri uvajanju sistema VIS s spodbujanjem izmenjave izkušenj med državami članicami. Rezultati delavnic, ki so bili predstavljeni na sestankih skupine Prijatelji sistema VIS in zadnjem sestanku vodij nacionalnih projektov sistema VIS, so pokazali, da so države članice nacionalno še vedno na različnih stopnjah razvoja projekta, ter omogočili opredelitev in spremljanje številnih težav.

2.5 Sprememba časovnega načrta za sistem VIS

Do spremembe časovnega načrta projekta VIS je prišlo zaradi zamud na centralni ravni in nacionalnih ravneh.

Centralna raven

Z vidika centralne ravni je glavni izvajalec za razvoj sistema začel s preskusom sistemskih rešitev 20. aprila 2009. V sredini junija so rezultati ocene preskusa sistemskih rešitev pokazali, da izhodna merila niso bila izpolnjena zaradi različnih tehničnih težav v zvezi s funkcionalnimi in nefunkcionalnimi vidiki sistema. Izkazalo se je, da preskusi sistemskih rešitev ne bodo dokončani do načrtovanega preskusa operativnega sistema julija 2009. Faza preskusa sistemskih rešitev je bila zato podaljšana do konca septembra 2009. V uradnem poročilu o preskusu sistemskih rešitev je glavni izvajalec za razvoj sistema trdil, da so bila v nasprotju z oceno Komisije, izvajalca za zagotavljanje kakovosti in strokovnjakov držav članic iz svetovalne skupine za preskus izhodna merila izpolnjena.

Oktobra je glavni izvajalec za razvoj sistema predlagal, da bi uvedli nekatere popravne ukrepe, ki bi pomagali pri izpolnjevanju zahtev glede delovanja sistema in znižali raven storitev v dogovoru o ravni storitev (SLA). Države članice so ocenile vpliv teh ukrepov na njihove nacionalne sisteme in se ob koncu obdobja poročanja strinjale, da glavni izvajalec za razvoj sistema uvede te ukrepe. Hkrati je bilo dogovorjeno, da popravne ukrepe ločijo od razprave o znižanju ravni storitev v dogovoru o ravni storitev (SLA). Ko bodo popravni ukrepi uvedeni in preizkušeni, bo glavni izvajalec za razvoj sistema vložil predlog novega dogovora o ravni storitev. Do konca obdobja poročanja popravni ukrepi še niso bili v celoti uvedeni in preizkušeni.

Medtem in do sprejetja popravnih ukrepov s strani strokovnjakov držav članic je glavni izvajalec za razvoj sistema nadaljeval s prizadevanji za odpravo tehničnih težav in novembra predložil novo poročilo o preskusu sistemskih rešitev. Čeprav so se rezultati izboljšali, zlasti z vidika delovanja, še vedno niso bili zadovoljivi. Zato do konca obdobja poročanja izhodna merila za preskus sistemskih rešitev še vedno niso bila izpolnjena. Zaradi tega se uveljavlja pogodbena kazen.

---

[4] Lihtenštajn je prav tako tehnično opravil preskus skladnosti, vendar še ne uporablja schengenskega pravnega reda.

Nacionalna raven

Z vidika nacionalne ravni je Komisija v letu 2009 ugotovila, da je ena država članica v resnem pogodbenem zaostanku pri razvoju svojega nacionalnega sistema in do konca leta 2010 ne bo pripravljena za povezavo s sistemom VIS. Ta država članica še ni potrdila svojega slota za preskušanje skladnosti. Dve drugi državi članici sta imeli nekaj manj pomembnih zamud pri razvoju nacionalnih sistemov. Da bi lahko sistem VIS začel delovati, morajo biti z njim povezane vse države članice. Zamuda ene države članice zato neposredno vpliva na datum začetka delovanja sistema VIS.

Vse te težave so skupaj vplivale na načrtovani datum začetka delovanja sistema VIS in pripraviti je bilo treba nov časovni razpored. Glavni elementi novega časovnega razporeda za projekt VIS so bili Strateškemu odboru za meje, priseljevanje in azil (SCIFA) in Svetu za pravosodje in notranje zadeve predstavljeni novembra in decembra, Svet pa se je seznanil z novim časovnim razporedom, ki načrtuje pripravljenost centralnega sistema oktobra 2010 po sprejetju preskusa ustreznosti začasnega sistema (PSAT). Vendar zaradi velike zamude ene države članice in zamud, ki jih je povzročil glavni izvajalec za razvoj sistema v zvezi s preskusom sistemskih rešitev, sistem VIS ne bo mogel začeti delovati pred decembrom 2010.

2.6 Uvedba sistema VIS na konzularnih predstavništvih in zunanjih mejnih prehodih

Države članice skladno s sprejetim Vizumskim zakonikom na konzularnih predstavništvih od prosilcev za vizum zberejo biometrične identifikatorje, ki zajemajo podobo obraza in deset prstnih odtisov. V okviru priprav na uvedbo sistema VIS na konzularnih predstavništvih so nekatere države članice še naprej izvajale preskuse zajemanja biometričnih podatkov prosilcev za vizum na številnih konzularnih predstavništvih. Pilotni projekt za zajemanje, shranjevanje in potrjevanje biometričnih podatkov prosilcev za vizum (BIODEV II) se je izvajal do druge četrtine leta 2009 in nekaj sodelujočih držav članic je leta 2009 nadaljevalo s preizkušanjem postopkov zajemanja z namenom izboljšanja kakovosti zajetih prstnih odtisov.

Rezultati so pokazali, da pridobitev kakovostnih prstnih odtisov prosilcev za vizum zahteva obsežno usposabljanje operaterjev in po možnosti večkratno ponovno zajemanje, da se zmanjša delež napak pri vnosu podatkov. Večina držav članic je svojim konzularnim predstavništvom v severni Afriki že zagotovila opremo za zajemanje prstnih odtisov in fotografij prosilcev za vizum ter se pripravlja, da opremi še nadaljnje regije.

O določitvi prvih regij so razpravljali na sestankih odbora za SISVIS leta 2009. V skladu s členom 48 Uredbe VIS[5] Komisija določi vrstni red regij za uvedbo sistema VIS na konzularnih predstavništvih na podlagi treh meril: ocene tveganja nezakonitega priseljevanja, groženj nacionalni varnosti držav članic in izvedljivosti zbiranja biometričnih podatkov z vseh lokacij določene regije. Po nekaj mesecih razpravljanja je bila 30. novembra 2009 sprejeta Odločba Komisije[6] o določitvi prvih regij za začetek delovanja vizumskega informacijskega sistema (VIS). Prva regija je severna Afrika, ki ji sledita Bližnji vzhod in zalivska regija.

[5] Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) – UL L 218, 13.8.2008, str. 60.

[6] Odločba Komisije z dne 30. novembra 2009 o določitvi prvih regij za začetek delovanja vizumskega informacijskega sistema (UL L 23, 27.1.2010, str. 62).

Nadaljnje regije, v katerih bo uveden sistem VIS, bodo določene z ločenimi sklepi po še eni oceni v skladu z zgoraj navedenimi merili.

Glede vizumov, izdanih na zunanji meji, se za zunanje mejne prehode šteje, da sestavljajo ločeno regijo. Zato se bosta zbiranje in prenos podatkov z mej v sistem VIS začela takoj, ko države članice obvestijo Komisijo, da so sprejele potrebne tehnične in pravne ukrepe za zbiranje in prenos podatkov v sistem VIS za vse vloge za izdajo vizuma, ki so jih obravnavale na svojih zunanjih mejnih prehodih.

3. VODENJE PROJEKTA

3.1 Pravni okvir za sistem VIS

Leta 2009 sta bila pravna akta, potrebna pred začetkom delovanja sistema VIS, tj. sprememba Zakonika o schengenskih mejah[7] in sprememba Skupnih konzularnih navodil[8], sprejeta in objavljena februarja oziroma maja 2009. Sprememba Zakonika o schengenskih mejah določa, da je uporaba sistema VIS za kontrolo pri vstopu na zunanjih mejah obvezna od dvajset dni po začetku delovanja v prvi regiji naprej. Uporaba sistema VIS zagotavlja sistematično iskanje po sistemu VIS z uporabo številke vizumske nalepke v kombinaciji s preverjanjem prstnih odtisov. Vendar pa bi morala biti v triletnem prehodnem obdobju državam članicam omogočena uporaba sistema VIS brez preverjanja prstnih odtisov. Sprememba Skupnih konzularnih navodil je bila potrebna za uvedbo pravnega okvira za zbiranje biometričnih identifikatorjev, vključno z določbami o organizaciji sprejema in obravnavanju vlog za izdajo vizuma. Te določbe so vključene v Vizumski zakonik[9], sprejet julija, ki razveljavlja Skupna konzularna navodila in bo veljal od 5. aprila 2010.

V obdobju poročanja je bilo v skladu s postopkom komitologije sprejetih več odločb Komisije v zvezi s sistemom VIS. Odločba Komisije o specifikacijah za VIS Mail[10], ki bodo nadomestile mehanizem za posvetovanje VISION, je bila sprejeta maja 2009. Druga odločba Komisije o biometričnih podatkih[11] v zvezi z ločljivostjo in uporabo prstnih odtisov za identifikacijo in preverjanje v sistemu VIS in sistemu za ujemanje biometričnih podatkov (BMS) je bila sprejeta oktobra 2009. Odločba Komisije[12] o določitvi prvih regij za začetek

---

7 Uredba (ES) št. 81/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. januarja 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 562/2006 glede uporabe vizumskega informacijskega sistema (VIS) v skladu z Zakonikom o schengenskih mejah (UL L 35, 4.2.2009, str. 56).

8 Uredba (ES) št. 390/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spremembi Skupnih konzularnih navodil o vizumih za diplomatsko-konzularna predstavništva glede uvedbe biometričnih podatkov, vključno z določbami o organizaciji sprejema in obravnavanja vlog za izdajo vizuma (UL L 131, 28.5.2009, str. 1).

9 Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, 15.9.2008, str. 1).

10 Odločba Komisije 2009/377/ES z dne 5. maja 2009 o sprejetju izvedbenih ukrepov za posvetovalni mehanizem in druge postopke iz člena 16 Uredbe (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 117, 12.5.2009).

11 Odločba Komisije z dne 9. oktobra 2009 o določitvi zahtev za ločljivost in uporabo prstnih odtisov za biometrično identifikacijo in preverjanje v vizumskem informacijskem sistemu (UL L 270, 15.10.2009).

12 Odločba Komisije z dne 30. novembra 2009 o določitvi prvih regij za začetek delovanja vizumskega informacijskega sistema (UL L 23, 27.1.2010, str. 62).

delovanja sistema VIS je bila sprejeta 30. novembra 2009, hkrati z odločbo o tehničnih izvedbenih ukrepih[13], ki določa različne postopke za obdelavo podatkov v sistemu VIS.

V letu 2010 je treba sprejeti še en pomemben zakonodajni akt o varnosti sistema VIS.

3.2 Projektno vodenje s strani Komisije

3.2.1 Načrtovanje in proračun

Skupne razpoložljive odobrene pravice za prevzem obveznosti za sistem VIS v letu 2009 so znašale 38,3 milijona EUR. Odhodki so v letu 2009 v glavnem zajemali pripravo dodatnih elementov za biometrične podatke, zunanjo pomoč za vodenje projekta in zagotovitev kakovosti, stroške izkoriščanja za razvojno fazo in faze preskusov ter spremembe sistema VIS (predvsem zaradi zahtev držav članic za spremembe). Do konca obdobja poročanja je bilo prevzetih 74,65 % vseh obveznosti za VIS in plačanih 76,53 % odobritev plačil. Proračunska vrstica za sistem VIS je 18 02 05.

Odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil za sistem VIS za leto 2009

Razpoložljive odobritve za prevzem obveznosti	Porabljeno[14]	Skupaj %	Razpoložljive odobritve plačil	Porabljeno	Skupaj %
38 315 328,00 EUR	***28 601 077,00 EUR***	***74,65 %***	***27 216 095,14 EUR***	***20 828 088,00***	***76,53 %***

Komisija je glavnega izvajalca za razvoj sistema uradno obvestila o začetku uveljavljanja pogodbene kazni od 15. junija 2009 zaradi nezmožnosti tega izvajalca, da preskus sistemskih rešitev izvede uspešno, pravočasno in v okviru pogodbenih obveznosti. Skupni znesek pogodbene kazni do danes znaša 7,6 milijona EUR. [15]

3.2.2 Obvladovanje tveganja

Metodologija za obvladovanje tveganj pri projektu se je v obdobju poročanja nekoliko spremenila, saj so bili v letu 2009 sklicani samo trije sestanki upravnega odbora projekta VIS. Ta forum se je prvotno uporabljal za razpravljanje o tveganjih z državami članicami in glavnim izvajalcem za razvoj sistema. Pristop ocenjevanja tveganj na treh ločenih ravneh je bil spremenjen v drugi četrtini obdobja poročanja in namesto vsak mesec je Komisija najpomembnejša projektna tveganja določila in jih predstavila državam članicam na mesečnih sestankih vodij nacionalnih projektov.

---

[13] Odločba Komisije z dne 30. novembra 2009 o sprejetju tehničnih izvedbenih ukrepov za vnos podatkov in povezovanje vlog, za dostop do podatkov, za spremembo, izbris in predčasen izbris podatkov ter dostop do evidenc o vseh postopkih obdelave podatkov v vizumskem informacijskem sistemu (VIS) (UL L 315, 2.12.2009, str. 30).

[14] Predlog proračuna za leto 2011, ki ga je Komisija sprejela 27. aprila 2010, določa, da porabljeni znesek odobrenih pravic za prevzem obveznosti v letu 2009 ne sme presegati 37 601 077 EUR. Zaradi spremembe datumov nekaterih dejavnosti projekta, ki so bile prvotno načrtovane za leto 2009, je bil za porabo v letu 2010 vnaprej predviden znesek 9 000 000 EUR.

[15] Nalog za izterjavo natančnega zneska pogodbene kazni (7 635 000 EUR) je bil izdan 30. marca 2010.

Poleg tega je v okviru skupine Prijatelji sistema VIS švedsko predsedstvo predlagalo izdelavo usklajenega seznama tveganj; Komisija je v sodelovanju s predsedstvom določila glavna tveganja in jih opredelila glede na njihov vpliv na projekt. Tveganja se prilagodijo vsak mesec v skladu s spremembo resnosti njihovega vpliva. Za vsako tveganje so opredeljeni ukrepi za ublažitev teh vplivov. Ta tveganja in ustrezne ukrepe nato predsedstvo predstavi državam članicam na sestankih skupine Prijatelji sistema VIS, kjer se o njih razpravlja javno in pregledno.

Komisija vzdržuje tudi register na visoki ravni in spremlja izvajanje ukrepov.

Konec leta 2009 so bila največja tveganja naslednja: (i) nezmožnost pravočasne vzpostavitve sistema VIS zaradi tehničnih, pravnih ali pogodbenih vzrokov in morebitna izguba poslovnega ugleda, (ii) težave pri načrtovanju virov in finančnem načrtovanju na centralni ravni in nacionalnih ravneh zaradi dodatnih zamud glede začetka delovanja sistema VIS, (iii) tveganje neizpolnjevanja prvotnih zahtev glede delovanja sistema in (iv) pogodbeni vpliv sistema SIS II na sistem VIS. Prva tri tveganja ostajajo nespremenjena, resnost četrtega tveganja pa se je ob koncu obdobja poročanja zmanjšala. Za vsa tveganja so opredeljeni ukrepi za ublažitev, Komisija, države članice in glavni izvajalec za razvoj sistema pa tesno sodelujejo, da bi omejili vpliv teh tveganj na projekt.

Kljub blažilnim ukrepom Komisije je bilo očitno, da glavni izvajalci za razvoj sistema zahtev prvotno dogovorjene ravni izvajanja ne bodo mogli doseči, zato se je pričakovalo, da se bodo težave v zvezi s preskusom sistemskih rešitev nadaljevale tudi leta 2010.

3.2.3 Upravni odbor projekta

V letu 2009 se je upravni odbor projekta sestal dvakrat v začetku leta, da bi skupaj z zainteresiranimi stranmi v projektu VIS, glavnim izvajalcem za razvoj sistema, odgovornim za razvoj sistema, in izvajalcem za zagotavljanje kakovosti ter s predstavniki prejšnjih in prihodnjih predsedstev preučil vprašanja in tveganja v zvezi z vodenjem projekta. Decembra je potekal tretji sestanek upravnega odbora projekta med glavnim izvajalcem za razvoj sistema in Komisijo, da bi razpravljali o trenutnem stanju preskusa za sistemsko rešitev, zahtevku za spremembe popravnih ukrepov, prihodnjih zahtevkih za znižanje ravni storitev v dogovoru o ravni storitev (SLA) in spremembi pogodbe zaradi vključitve pripravljalne dejavnosti operativnega odbora.

3.3 Skupina Prijatelji sistema VIS

Skupina Prijatelji sistema VIS se je v obdobju poročanja srečala devetkrat – štirikrat pod češkim predsedstvom (2009/I) in petkrat pod švedskim predsedstvom (2009/II). Neformalna srečanja visokih predstavnikov so predstavljala forum, na katerem so lahko pregledno potekale razprave o vseh zadevah, povezanih s sistemom VIS. Dnevni red je določilo predsedstvo v sodelovanju s Komisijo in generalnim sekretariatom Sveta. Teme so običajno vključevale obveščanje glede stanja sistema VIS s strani Komisije, nov mehanizem poročanja o nacionalnem napredku, uvedbo sistema VIS na konzularnih predstavništvih v prvih regijah, možnost razvoja centraliziranih informacijskih kampanj, obvladovanje tveganja in delavnice, povezane s sistemom VIS, ki jih je gostil FRONTEX.

V skupini Prijatelji sistema VIS je bil zasnovan nov mehanizem poročanja v obliki vprašalnika kot orodja za spremljanje napredka držav članic glede njihove tehnične priprave ter priprave na konzularnih predstavništvih in mejnih prehodih. To orodje je nadomestilo mesečna poročila o napredku, ki so jih običajno pripravili vodje nacionalnih projektov sistema

VIS, in vprašalnik je bil proti koncu obdobja poročanja razdeljen na statična in s časom povezana vprašanja. Vprašanja obsegajo splošno tehnično pripravo glede razvoja njihovega nacionalnega sistema, konzularne priprave za uvedbo sistema VIS v prvih regijah in priprave na mejnih prehodih glede preverjanja biometričnih podatkov s sistemom VIS. V vprašalnik so vključena tudi posebna vprašanja o usposabljanju in drugih mejnikih. Številne države članice niso zagotovile natančnih datumov za dosego določenih mejnikov, zaradi česar Komisija ni imela celotne slike o napredku v vseh državah članicah.

Predsedstvo in Komisija vsak mesec pred sestankom pripravita usklajen seznam tveganj, deset največjih tveganj za projekt pa je razvrščenih glede na resnost njihovega vpliva.

O organizaciji centraliziranih informacijskih kampanj se je na sestankih skupine Prijatelji sistema VIS razpravljalo v prvem semestru leta 2009. Vendar je bila razprava preložena zaradi zamude glede na prvotno načrtovanje začetka delovanja sistema VIS in pravnih obveznosti Komisije glede zagotavljanja informacij prosilcem za vizum, določenih v Vizumskem zakoniku.

O določitvi vrstnega reda prvih regij za uvedbo sistema VIS na konzularnih predstavništvih so potekali intenzivni pogovori. Razmišljanja skupine so bila vključena v različne osnutke zadevne odločbe, preden je o njej dal pozitivno mnenje odbor za SISVIS.

4. SKLEPNA UGOTOVITEV

V obdobju poročanja (januar–december 2009) je Komisija sprejela štiri izvedbene ukrepe za sistem VIS, vključno z odločbo o določitvi prvih regij za začetek delovanja sistema VIS.

Leto so zaznamovali intenzivni preskusi, s pomočjo katerih je večina držav članic uspešno izvedla preskuse skladnosti, ki so predpogoj za vstop v zaključno fazo preskusov pred začetkom delovanja sistema VIS.

Na centralni ravni je tehnični razvoj sistema VIS aprila 2009 prešel v drugo od štirih faz – preskus sistemskih rešitev. Na tej stopnji je imel glavni izvajalec za razvoj sistema številne funkcionalne in nefunkcionalne tehnične težave, ki so povezane z delovanjem sistema.

Kar zadeva nacionalno raven je ena država članica poročala o velikih pogodbenih težavah pri razvoju njenega nacionalnega sistema. Zaradi teh težav se države članice ne bodo mogle povezati s sistemom VIS pred decembrom 2010.

Svetu za pravosodje in notranje zadeve je bil novembra 2009 predstavljen nov splošni časovni načrt, po katerem naj bi sistem VIS po načrtih začel delovati v decembru 2010. Vse zainteresirane strani v projektu VIS so ponovno potrdile svojo zavezanost k tesnemu sodelovanju pri zagotavljanju začetka delovanja sistema VIS.

Komisija je vzporedno redno obveščala odbor LIBE Evropskega parlamenta o napredku in stanju projekta VIS, s čimer bo nadaljevala tudi v prihodnje.

5. PRILOGA: DELOVNE SKUPINE ZA SISTEM VIS

5.1 Odbor za SISVIS

V letu 2009 je bilo organiziranih pet sestankov sestave VIS v odboru za SISVIS[16], na katerih so razpravljali o štirih osnutkih odločb Komisije. Razpravljali in glasovali so zlasti o osnutku odločb Komisije o specifikacijah za VIS Mail, prvih regijah za uvedbo sistema VIS, specifikacijah za ločljivost ter uporabo prstnih odtisov za biometrično identifikacijo in preverjanje v sistemu VIS ter tehničnih izvedbenih ukrepih, ki so vsi dobili pozitivno mnenje. Odbor v letu 2010 ostaja odgovoren za sprejemanje izrednih odločitev po postopku komitologije, povezanih s sistemom VIS.

5.2 Sestanki vodij nacionalnih projektov sistema VIS

Službe Komisije so v obdobju poročanja organizirale enajst sestankov skupine strokovnjakov za vodje nacionalnih projektov držav članic, da bi razpravljali o položaju projekta VIS na centralni ravni, podrobnih tehničnih vprašanjih, vprašanjih načrtovanja, tveganjih ter dejavnostih na ravni centralnih in nacionalnih projektov.

5.3 Upravni odbor za spremembe

Upravni odbor za spremembe, svetovalna delovna skupina odbora za SISVIS (zasedba VIS), se je srečal samo januarja in marca 2009. Upravni odbor za spremembe je podal priporočila o konfiguracijskem upravljanju sistema VIS v razvojni fazi, vključno s preskusi, ter razpravljal o zahtevkih za spremembe.

5.4 Svetovalna skupina za preskuse (TAG)

Svetovalna skupina za preskuse, svetovalna delovna skupina odbora za SISVIS (zasedba VIS), se je v obdobju poročanja zaradi obdobja intenzivnih preskusov sestajala dokaj pogosto ali izvajala konferenčne klice. Svetovalna skupina za preskuse zagotavlja uporabo strukturiranega postopka za obravnavanje in reševanje vprašanj v zvezi s preskusi ter svetuje glede zaključka preskusa sistema VIS. Daje priporočila o preskusih sistema VIS v vseh fazah preskusa, zlasti če države članice pri tem neposredno sodelujejo.

5.5 Skupina izvedencev za VIS Mail

Skupina se je v obdobju poročanja sestajala mesečno z namenom podpore izvajanju mehanizma za komunikacijo VIS (VIS Mail).

V letu 2009 je bil dosežen znaten napredek glede preskusov in povezave držav članic z mehanizmom za komunikacijo. V tem obdobju poročanja je bila uvedena rešitev centralnega posredovalnika elektronske pošte in skupina izvedencev za VIS Mail se je strinjala, da je bil uspešno preskušen ter da se je izkazal za delujočega v skladu z osnovnimi zahtevami. Glede nacionalnega izvajanja se je vseh 25 sodelujočih držav članic pripravljalo na zaključek faze 1 VIS Mail, da bi skupaj začele uporabljati sistem VIS.

---

[16] Ustanovljen s členom 51(1) Uredbe (ES) št. 1987/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema (SIS II).

Osnutek odločbe Komisije [17] o specifikacijah za VIS Mail je bil januarja 2009 predložen odboru za SISVIS (zasedba VIS) in Komisija je na tem sestanku predložila pozitivno mnenje o odločbi. Odločbo je Komisija sprejela 5. maja 2009.

Delo Komisije in držav članic na mehanizmu VIS Mail ob sodelovanju izvajalca omrežja podpira izvajalec za pomoč pri podpori in kakovosti.

[17] Odločba Komisije z dne 5. maja 2009 o sprejetju izvedbenih ukrepov za posvetovalni mehanizem in druge postopke iz člena 16 Uredbe (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS).